

szybko rozprzestrzeniające się w Polsce, jednak liczba potwierdzonych stanowisk nie jest duża i wymaga badań. Propagacja upraw roślin paszowych dla potrzeb rolnictwa pomaga tym gatunkom w zasiedlaniu nowych obszarów.

Podziękowania. Autor serdecznie dziękuje Panu drowi Janowi J. Wójcickiemu za pomoc w oznaczeniu okazów *Cuscuta campestris*.

Summary. The new locality of *Cuscuta campestris* (Cuscutaceae) and *Picris echioides* (Asteraceae) in the Zachodniosuwalskie Lakeland (NE Poland). In 2008 a new locality of *Cuscuta campestris* and *Picris echioides* was found in the Plewki village in the Zachodniosuwalskie Lakeland (ATPOL square: FB 0621). Both species of anthropophytes are established in the Polish flora, as the kenophytes and they are spreading in Poland mostly in synanthropic habitats.

LITERATURA

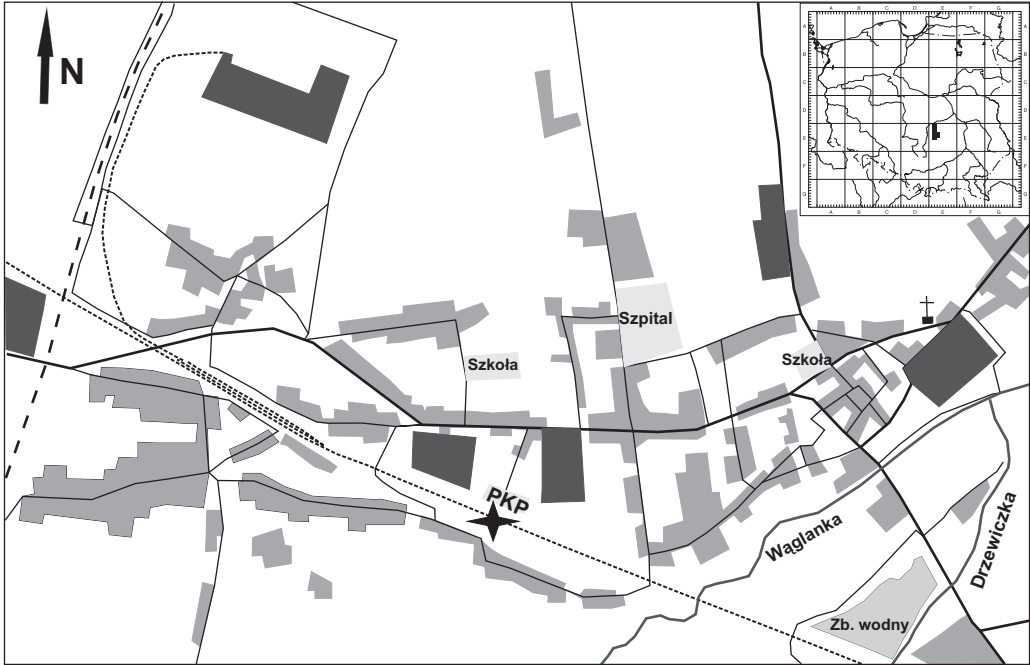
- KORNAŚ J. 1977. Analiza flor synantropijnych. – Wiad. Bot. **21**(2): 85–91.
- ŁUCZAJ Ł. 2004. Dzikie rośliny jadalne Polski, przewodnik survivalowy. s. 268. Chemigrafia, Krosno.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ZAJĄC A., ZAJĄC M. & TOKARSKA-GUZIŁ B. 1998. Kenophytes in the flora of Poland: list, status and origin. – W: Synanthropization of plant cover in new Polish research. Phytocoenosis **10** (N. S.) Suppl. Cartogr. Geobot. **9**: 107–116.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ARTUR PLISZKO, *Zakład Taksonomii i Fitogeografii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: arturpliszko@wp.pl*

Przyjęto do druku: 17.02.2010 r.

Nowe stanowisko *Chenopodium aristatum* (Chenopodiaceae) na terenie kolejowym we wschodniej części Wzgórz Opoczyńskich

Chenopodium aristatum L. (komosa oścista) jest rzadkim i interesującym ze względu na zasięg gatunkiem synantropijnym w Polsce. Naturalne jego stanowiska skupione są we Wschodniej Europie oraz Środkowej Azji. W pozostałych rejonach ma pochodzenie synantropijne (AELLEN 1979).

W kraju do tej pory znany był z czterech stanowisk (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Najstarsze z nich, pochodzące ze Szczecina (HOLZFUSS 1941), nie zostało potwierdzone podczas kolejnych badań (ĆWIKLIŃSKI 1970). Pozostałe trzy odnotowano w gminie Chmielnik (GŁAZEK i in. 1982).

Ryc. 1. Nowe stanowisko *Chenopodium aristatum* L. na torowisku w Opocznie

Fig. 1. New locality of *Chenopodium aristatum* L. on the railway track in Opoczno

Podczas badań florystycznych w sierpniu 2009 r. odnaleziono nowe stanowisko *Chenopodium aristatum* w Opocznie (wschodnia część Wzgórz Opoczyńskich), położone w kwadracie kartogramu ATPOL EE1133 (jednostka 2,5 km). Gatunek występuje na torach kolejowych w pobliżu dworca PKP (Ryc. 1). Populacja liczy kilkanaście okazów, wytwarzających nasiona. Z uwagi na ruderalny charakter siedliska i brak jednorodnego płatu nie wykonano zdjęcia fitosocjologicznego, a jedynie odnotowano gatunki towarzyszące: *Amaranthus albus*, *A. retroflexus*, *Arenaria serpyllifolia*, *Bromus tectorum*, *Calamintha acinos*, *Carduus acanthoides*, *Crepis tectorum*, *Eragrostis minor*, *Lappula squarrosa*, *Medicago lupulina*, *Panicum miliaceum*, *Plantago indica*, *Poa compressa*, *Portulaca oleracea*, *Sedum acre*.

Warto zwrócić uwagę na pewną prawidłowość występowania *Chenopodium aristatum* – niezależnie, czy pojawia się na polach, czy torowiskach – preferuje siedliska ciepłe, dobrze nasłonecznione, z udziałem węgla wapnia w podłożu, o niewielkim zwarcu warstwy roślin.

Najprawdopodobniej gatunek rozprzestrzeni się wraz z transportem nasion roślin oleistych i przemysłowych. Tłumaczyłoby to jego pojawianie się na siedliskach zarówno segetalnych, jak i ruderalnych. Do Opoczna przybył niewątpliwie wraz z transportem kolejowym. Trudno jednak wnioskować o czasie i kierunku, z którego został zawleczony (nie odnotowano go w żadnym innym miejscu na trasie kolejowej Końskie – Opoczno).

Na torowisku w Opocznie populacja wytwarza nasiona, można więc przypuszczać, że gatunek ma szanse zadomowić się i rozprzestrzeniać, mimo iż siedlisko ma charakter zaburzony.

Dokumentacja zielnikowa zostanie złożona w Herbarium UJ (KRA).

Summary. New locality of *Chenopodium aristatum* (Chenopodiaceae) on the area of railway track on the eastern part of the Opoczyńskie Hills. *Chenopodium aristatum* L. is rare and interesting due to distribution synanthropic species in the flora of Poland. In 2009, the new locality was found in Opoczno ATPOL square: EE 1133 (in 2.5 × 2.5 grid). *Chenopodium aristatum* grows together with *Amaranthus albus*, *Eragrostis minor*, *Lappula squarrosa*, *Panicum miliaceum*, *Portulaca oleracea* etc. on the tracks near railway station.

LITERATURA

- AELLEN P. 1979. *Chenopodiaceae* Vent. – W: G. Hegi, *Illustrierte Flora von Mitteleuropa*, 2 Aufl. 3 (2/3): 533–692. C. Hanser Verl., München.
- ĆWIKLIŃSKI E. 1970. Flora synantropijna Szczecina. – *Monogr. Bot.* **33**: 1–103.
- GLĄZEK T., MIREK Z. & POŁOŃSKA A. 1983. *Chenopodium aristatum* L. – rzadki w Polsce gatunek synantropijny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **29**(1): 9–14
- HOLZFUSS E. 1941. Mitteilungen aus der Schuttplätze in Pommern. – *Dohrniana* **12**: 19–33.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- ANNA TROJECKA-BRZEZIŃSKA, *Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: ania.troj@op.pl*

Przyjęto do druku: 25.02.2010 r.

Przyczynek do flory mszaków okolic Morąga (Pojezierze Mazurskie)

Pojezierze Mazurskie należy do regionów o dość dobrze poznanej florz mszaków, jednakże duża część danych pochodzi jeszcze z prac opublikowanych przed II wojną światową (KLINGGRAEFF 1893; DIETZOW 1938). Niniejsza notatka stanowi przyczynek do poznania brioflory okolic Morąga.

Materiały zebrane zostały w pierwszej połowie sierpnia 1992 r. na dwóch stanowiskach. Pierwsze to kompleks leśny na południe od wsi Dury, natomiast drugi to okolice wsi Kretowiny nad jeziorem Narie. Obydwa stanowiska leżą na terenie gminy Morąg, w kwadracie ATMOS Bd 39.

Lista zawiera 52 gatunki i 1 odmianę. Spośród nich jeden gatunek (*Homalia trichomanoides*) podlega ścisłej ochronie gatunkowej, natomiast 10 – ochronie częściowej (np. *Dicranum polysetum*, *Eurhynchium angustirete* i *Hylocomiadelphus triquetrus*). Na uwagę zasługują stanowiska mchów *Hypnum pallescens*, *Mnium stellare*, *Pterigynandrum filiforme* i *Sciuro-hypnum reflexum*, uważanych za gatunki górskie, reglowe (STEBEL 2006).